

PEST, JULIUS 19.

29. szám.

II. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer : esütörtökön. Előfizetési díj : helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. aust. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők.

Igaz jó mondatok.

XIV.

Nem az a boldog, ki sokkal bir, de az, ki szívbékében él.

A boldogság édes vágya természetünkbe oltatott már létünk első percében a bölcs Teremtő által; és ezen kifejezés: „boldogság” oly varázserővel bir, hogy azt mindenki tulajdonának szeretné ismerni, vele biztosan dicsekedni, és annak állandó birtokában lenni. Noha a boldogság volt kezdetben az emberi-nemnek közös rendeltetése, pedig oly boldogság, mely zavarhatlan s állandó legyen; de rövid ideig és csak is addig tartott az, míg az első pár-ember a paradicsomban elkövetett bűn által eredeti ártatlanságát el nem vesztette. Ezután a háborítlan valódi boldogság az ártatlansággal együtt eltűnt a föld színéről, és egy szines boldogság foglalta el helyét, mely mulékony levén, igaz boldogság nem lehet; azon javak birtokára levén ez határozva, melyek elfogyhatlanok, változhatlanok és tökéletesen kielégítők. Vajmi jól mondja hát sz. Ágoston atya, hogy „nem lehet az igaz boldogság, mely egykor megszűnik, és nem tart örökön örökké.” Azért sz. Ambrus püspök is nem a jelen s mulandó, hanem a jövő örök hazában biztosít a valódi boldogságról. Igen hibáznak hát azok, kik boldogságukat itt a földön keresik, hol kívánt mértékben föl nem találhatják azt. — Példák igazolják ezt: a szentírás példái, a népek történetei, és a naponkinti tapasztalások bizonyításai.

Hogy minden időben a földi javak után mérték a boldogságot a föld összes lakói, nincs kétség benne. Nem is lehetett ezen eszmétől az embereket egészen elvonni szinte e mostani időnkig, úgy hogy legnagyobb részben azok tartattak, s tartanak boldogoknak, kik a természet javaiban bőven részesek, s oly mértékben tartanak boldogoknak, némőben azokban részesülnek. Lám, Jób patriarchát boldognak tartották nemzetbeliei mindaddig, míg az Urtól megáldva, sok vagyonnal birt és mindenben bővelkedett; míg dicsőségben fénylett, és tartós jó

egészséggel dicsékedt. De mihelyt sorsa balra fordult, mihelyt az Ur csapásai súlyosodtak rája, mihelyt gazdag vagyonaitól megfosztatott, inséges állapotra jutott, s teste undok fekélyekkel megrakatott: mint boldogtalan, úgy tekintetett mindenkitől, legjobb barátaitól elhagyatott, még nejtől is megcsufoltatott; jeléül annak, hogy Jób idejében is a természet javaiban keresték, és helyezték az emberek a boldogságot. De nem így gondolkodott a jámbor patriarcha. Ő boldog volt az Ur látogatása napjaiban is, a szenvedés idején is, az üldözések perceiben is; mert mindezek szíve csendességét meg nem zavarták, és lelki nyugalmaiban így sohajtott vala föl: „Születésemmel semmit sem hoztam a világra, halálommal sem viszek el semmit a sirba: miért panaszkodjam hát a mulandó javak elvesztése miatt, és miért zugolódjam az Ur ellen? Minden, a mivel birtam, az Ur ajándéka volt, most azokat tőlem, mint tulajdonát tetszése szerint visszavette; nincs hát semmi okom az ellene való panaszra, sőt legyen áldott mindenekért és mindenkoron az ő szent neve.”¹⁾ És így Jób patriarcha tetteg bebizonyította, hogy „nem az boldog, ki sokkal bir, de az, ki szívbékében él.” — Lám, Salamon király is oly sok gazdagsággal, kitűnő bölcseséggel és tekintélyvel birt, minővel senki a halandók közül; és boldognak tartották népei ezek miatt őt! De érezte és bevallotta ő maga, hogy mindazon javak, melyekkel oly bő mértékben bir, őt boldoggá nem teszik: miután tapasztalta, hogy mindazok mulandók levén, állandó boldogságot nem adhatnak, és hogy egyedül a szív és lélek nyugalma, melyet a jó tettek képesek előidézni, teheti boldoggá a halandót²⁾. Tehát nem az boldog, ki sokkal bir, de az, ki szívbékében él. — Lám, az evangéliumi dust is boldognak képzeltek azok, kik sok földi javakkal bővelkedőnek ismerték őt; és talán ő maga is megkeményedett szíve és elaltatott lelkismerete állapotában boldognak tartotta magát. De meddig tartott ez? Csak addig, míg egy isteni szózat nem hatott füleibe, mely arról értesíté, hogy még azon éjjel meg fog halni, és szigorú számadásra vonatni;

¹⁾ Jób. 1, 21. — ²⁾ Pred. könyv. 2, 11.

mert ekkor nagy mértékben kezdé érezni, hogy balgataz, ki boldogságát egyedül a földi jólétben keresi és helyezi; és benső nyugtalansága megismertette vele, hogy „nem az boldog, ki sokkal bír, de az, ki szívérében él.“

Innen ámbár a pogányságban vakoskodó népek nagy részben csak a testiségnek éltek; ámbár tudósai is a földi jólét élvezetét tüzték ki az emberek boldogságául, és általánosan elhitték, hogy az istenek csak anyagi boldogságot készítettek a halandók részére: de a mélyebben belátó bölesek a szív és lélek azon nyugalmas állapotát tartotta hatályosnak, azt mondván: hogy „boldog életet csak az élhet, ki szívében és lelkében tökéletes nyugalomban van“³⁾. Nagy-Sándor pedig, ki majd az egész világot meghódította, és sok kincsesel bírván, minden vágyát kielégíthette, benső nyugalomát azzal meg nem szereshette; sőt boldogtalannak érezte magát, hogy több világok is nincsenek, melyeket meghódíthatna; jeléül annak, hogy a küljavak nem tehetik tökéletesen boldoggá az embert. Pedig úgy látszik, hogy Sándorok mai nap is az emberek, a menyenyiben a meglegedetlenség egyben vagy másban most is ostromolja őket.

Hogy pedig a természet javaiban keresett és helyezett boldogság nem más, mint keserű csalódás: mindenki beláthatja, ha azok fölött kissé megfontolva gondolkodik. Melyek ugyanis a természet főbb, ohajtottabb és kedvesebb javai a világ fiai s leányai szemeiben? Ezek: a kincs, vagyon, gazdagság; a rang, méltóság, dicsőség; a deli test, külszepség, bájoló kedvesség. A ki ezekben részes, azt boldognak hirdeti a világ, habár a boldogságot termő gyökéren, a szíven és lelkismereten a nyugtalanság emésztő férge rágódik is. Ezen küljavak élvezetén kívül pedig még sokan, fájdalom! a testi érzékek korlátlan s tilos kielégítésében is helyezik a boldogságot.

Hogy a kincs, vagyon, gazdagság az anyagi jólétre itt e földön nagy befolyással van, nincs a ki kétségbe hozza; hiszen ezek a böles Teremtő ajándékai lévén, kárhoztatni azokat vétkes vakmerőség volna. Azért ha valami rosz van azokban, az a velöki visszaélésből ered; és ez kárhoztatandó. És habár a küljavak az élet fontartására eszközök lévén, a földi jólét megszerzésére hatással bírnak is, de az egész boldogságot azokban helyezni nem lehet, nem szabad; a szív nyugalma, és a lelkismeret jó bizonyágtétele lévén az, mi a küljavak élvezetében valódi meglegedést, kellemet és gyönyört szerezni képes az embernek. Oh hány oly fukar bövelkedők vannak, kik összehalmozott kincseik mennyiségét és értékét nem tudják, mint hajdan Izrael dus királya Salamon; kik vagyonuk szaporodásában gyönyörködve, magtáraik nagyobbításáról s ujak építéséről gondoskodnak éjjel s nappal, mint az evangéliumi dusgazdag⁴⁾; s kik gazdagságukban büszkélkedve, a szükölködőket s náluknál szegé-

nyebbeket megvetőleg lenézik, mint cselekedett az érzéketlen szívü gazdag a szegény Lázárral!⁵⁾ És ezek úgy tűnnek fel a világ piaczáan az emberek szemeiben, mint a föld boldogjai; sokan, igen sokan irigy szemekkel nézik helyzetüket! Pedig ha föltárhatók keblüket, s beletekinthetnének szívök redői közé; ha kitanulhatnók érzelmeiket: akkor látnók be, mennyire boldogtalanok ök szívök nyugtalansága és öntudatuk zaklatásai miatt; és hogy ezer meg ezer szükölködők és szegények vannak, kik szalma-kunyhóikban pár fillérjeik mellett ezerszer boldogabbak, nyugodt lélekkel és szivesendben futván le éltök pályáját, igaz maradván mindenkor, hogy „nem az boldog, ki sokkal bír, de az, ki szívérében él.“

Hányan vannak olyanok, kikhez fényes hivataluk s méltóságos rangjuk miatt mély bókokkal közelednek az alázasos tisztelgők, és főleg azok, kik pártolásukra számolnak, és ebben részesek lemi ohajtanak; és többnyire azt vélik, hogy azok a boldogok! Pedig sokaktól oly távol van a boldogság, mint az ég a földtől, azoktól tudnillik, kik rangjukban büszkélkedve, magas állásukkal visszaélve, dicsőségöktől elkábitva, csak a hiúságok után kapkodnak; és ezekért az Isten, anyaszentegyház, természet törvényeit is megszegve, lelküket bünökkel terhelik. És ha ekkor némi boldogság tűnik is ki maguk tartásából s viseletéből, nem egyéb az esübitásnál; hiányozván a szívben a valódi meglegedés, és a lelkismeret jó bizonyágtétele, mely az igaz boldogság alapja; beteljesedvén rajtok, hogy „nem az boldog, ki nagy ranggal bír, hanem a ki szívérében él.“

Hányan vannak, kik földi boldogságukat a test külszepségében, s tartós egészségökben helyezik, ezekért mindent áldozni készek, és ha ezekkel bírnak, mint a pávák, úgy tartják magukat, és minden mozdulatukból azt lehetne következtetni, hogy a legnagyobb meglegedésben töltik napjaikat, és a legbövebb mértékben boldogság a sorsuk! Azonban vajmi sokan csalódnak véleményökben! és ha az érdekeltek maguk igazán nyilatkoznának helyzetökről, azt volnának kénytelenek vallani, hogy igen csalódnak azok, kik őket boldogoknak tartják. És helyesen; miután gyakran tapasztalhatni, hogy a szép testben megfertőztetett lélek lakik, a szépség máza alatt rut aljasság lappang, és a bájoló kedvesség a bün hálója lévén, abban igen sokan megfogatnak, pedig nagy veszedelemre fogatnak meg. Ezeket magukban érezvén, meglevenedik szívökben a meglegedetlenség megfojtott férge, és ez a boldogtalant nyugtalanítani meg nem szütnik. — De ha így nem volnának is ezek, hány deli testet fonnyaszt el idején-korán a betegség, nyavalya? hány arczról tépi le a véletlen a szépség rózsáit még az élet tavaszán? hányszor válik unalmassá az egykori bájoló kedvesség? És mindezek nem okoznak-e oly kellemetlenséget és meglegedetlenséget az érdekeltek keblében, melyek az élet boldogságát — ha az csak képzelt volt is — megzavarják, vagy egészen megsemmisítik? — Nem így azok, kik a boldogságot a lélek szépségében és a szív bájos tisztaságában helyezik; mert ezeknek szívnyugalomát a külső csapások sem lévén képesek megzavarni, mindenkor bevallják, hogy „nem az boldog, ki szép arczal bír, de az, ki szívérében él.“

³⁾ De finibus, I. 3. c. 9. — ⁴⁾ Luk. 12, 18.

⁵⁾ Luk. 16, 21.

Nem is lehet ez másképp. Mert ha a megelégedés szüli a boldogságot, a megelégedés pedig a szív műve : akkor azt lehet és kell következtetni, hogy csak az lehet boldog, ki szívbékében él. Lám, első ősatyáink is csak addig voltak állandóan boldogok, míg bünt nem követtek el⁶⁾. Az egyiptomi József testvérei is bevallották, hogy addig nyugodtan éltek és boldogok voltak, míg lelkismeretök testvérárulással nem vádolta őket). Jób patriarcha is az Ur kemény csapásait azért tudta békével viselni, mert szíve nem vádolta őt bűnről⁸⁾. Ellenben Dávid király keserűen panaszkodott, hogy nem volt esontjainak békéje bűnei sokasága miatt, melyek lelkét nyugtalanították⁹⁾. Antiochus király is azt vallotta magáról, hogy noha élte minden napjaiban jókedvű volt, de mióta többnemű gonoszságokat követett el, és azokról egyenkint megemlékezik, jó kedvét elvesztette, és szívbánatba esve, boldogtalan lett¹⁰⁾. Az áruló Judás is az elkövetett árulási bűn után kezdett nyugtalanítást érezni lelkismeretében, mely üdvössége iránt kétségbe ejtve őt, a boldogtalan fölakasztá magát¹¹⁾.

Ha valaki tehát igazán boldog akar lenni — pedig ki ne akarna? — legyen azon mindenekelőtt, hogy szíve békéjét, vagyis benső tökéletes nyugalmit megszerezze, és ezt állandóan birtokában megtartsa, mint legnagyobb kincsét. — Ekkormeg fog győződni ezen jó mondat igaz voltáról : „Nem az boldog, ki sokkal bir, de az, ki szívbékében él.“
Vezzerle Gáspár.

Az álprófétáknak.

Némuljatok el hazug népaltatók,
Vagy forrjon minden szó ajkatokra!
Belöletek nem az Ur szent lelke szól,
Nem vagytok ti Mózes égő bokra.
Népvezéreknek mondjátok magatok :
Közvitézeknek is roszak volnátok ;
Ki merné bizni nyáját farkasokra ?
Bárányvértől piros most is szátok.

Ti akarnátok Mózesként bevinni
E népet az ígéret földére ?
Ha a ti tanácstok ösvényén járna,
Nem sokára Sodomába érne.
Ti akarnátok viselni erővel
A díeső fáklyavívó szerepet. . .
Setétségről panaszkodtok szüntelen,
Nem esoda, rég megvakult lelketek.

Nyelveitek az örök vész kelepezéje,
Nyílt ajkatokon a pokol tátong ;
Ki semmi hitetek hajójára ül,
El nem kerüli az örvényt s zátonyt.
Nem népboldogítók , vészthozók vagytok.
Elorozzátok a nép hitkinesét,
Melylyel a koldus is gazdaggá leszen,
S mely nélkül a gazdagság — szegénység.

Égig emelitek a pokoli bünt,
S Krisztus vérével lábbal tapodjátok ;

⁶⁾ Móz. 1. k. 3. 8. — ⁷⁾ Móz. 1. k. 42. 21. 22. — ⁸⁾ Jób 27. 6. —
⁹⁾ Zs. 37. 5—7. ¹⁰⁾ Machab. 1. k. 6. 12. 13. — ¹¹⁾ Máté 17. 15.

Apostolai vagytok a sátánnak,
Lehettek dögmirigy, pestis s átok!
Le akarnátok trombita hangjával
Dönteni az Angyalvár falait :
Erősb ez Jerikónál, rágalmatok
Le nem dönti ítélet napjaig.

Most látom igazán, mily törpék vagytok,
S mily nagyok mi tihozzátok képest!
Lelketek kísértetszülő vak éjjél :
A mienk csillagmosolyos szép est.
Mi vagyunk az Isten tárogatói,
Általunk szól választott népének;
Ostorozzuk igéivel a földet :
Töle a lelki halott feléled.

Ti a porban másztok, mint hitvány férgek,
Nem lát át a felhőkön szemetek :
Mi ott fenjárunk a csillagok között,
Csókolgatjuk a tündöklő eget.
Csókjainkból csillag támad az égen :
Kipótoljuk a lehullottakat. . .
Mídon leszállunk, elzengjük kobzunkon
Az égből hozott angyaladalokat.

Miként leviták Isten frigyszekrényét,
A hon ügyét szívünkön hordozzuk :
Sebeit, mint Krisztus oldalyilását,
Könyeink szent záporával mossuk.
Kebtlünkben, mint az Oltári-szentségben,
Jelen Isten egész mennyországa :
A ti szívetek óeska bálványtemplom :
Benn a hamis istenek bálványa.

Hallgassatok istentelen néprontók,
Vagy forrjon minden szó ajkatokra!
Belöletek nem az Ur szent lelke szól,
Szívetek nem Mózes égő bokra.
Ne boszantsátok a próféták Urát :
Lesujt benneteket szent haragja ;
Porotokat a szélnek, emléktöket
Örök feledékenységnek adja!

Szemennyei.

A könyes kendő.

(Vége.)

III.

„Könyörülő és irgalmas az Ur, nagy türelmű és igen irgalmas ; nem haragszik örökké, sem örökké nem fenyeget. Nem a mi bűneink szerint cselekedett velünk, sem a mi hamisságaink szerint nem fizetett nekünk. Mint az atya könyörül a fiakon, úgy könyörül az Ur az őt félőkön.“ Zsolt. 102. 8—13.

Kedves olvasó! Igen könnyen meglehet, hogy hossz-
szas előadásom untatott ; de azért tanulhattál belőle so-
kat. Mert elhiheted, miszerint ezél nélkül nem irtam e
történetet a „Kath. Néplap“-ba, melynek feladata s leg-
szentebb célja keresztény katolikus elveket csepegtetni
a hidegülő, közönyös szívekbe, és erős hitet szilárd re-

menyt s lángoló szeretetet kelteni föl Isten és egyháza iránt.

De térjünk vissza elbeszélés utolsó és egyszerűsmind legfontosb mozzanatához, melytől ezimét is kölcsönzém.

Középnagyságu szobába lépünk. Az ablakok jól be vannak függönyözve, hogy a lenyugvó nap sugarait be ne bocsássák; azonban ezek hiányát a szoba közepén függő lámpa halvány fénye pótolja. És e halvány fény nem láttat velünk egyebet, mint egy zöld előfüggönyökkel bevont ágyat, mellette széket és kis asztalt, telve gyógyszerekkel.

Most megnyílik az ajtó, s azon belép egy becsületes, komoly arcú férfi — az orvos. Lábujjhegyen közeledik a beteg ágyához, félrevonja a függönyöket, s azonnal látható Zeno sápadt, beesett arca. Az orvos megtapintja ütérét, s fejét csóválja.

— Hogy érzi ön magát? — kérdi szünet mulva.
— Igen jól — felel a beteg.

Amaz kétkedve rázza ismét fejét, vizsgálgatja a szenvedőt. S miután egyik üvegeséből beadott volna neki, lassan távozik, többször visszapillantva.

Foglaljuk el mi az orvos helyét, s virraszszunk a beteg fölött egy kis ideig. Lélekzete akadozik, s gyakran kínos fohász tör ki kebléből. Végre töredezett hangon megszólal:

— Sötét láthatáron látlak közeledni rémes követ irtózatossá fegyverrel! Ne siess oly igen, engedd meg vizsgálnom földi életemet: mi valék, mit tettem? — Kitorölték ifju szívemből szent nevedet, nagy Isten! Oh mi másként leendett minden életemben, ha léted, örök vigzéseite és gondviselésed teljes, határozott tudatával bírtam volna! De nem vádolkak, atyám, ki gyermekedet eltávolítád Istentől; nem vádolhatlak, mert rád is tán messze ősök véteksulya nehezült. Oh a szülők bűneit érzik a késő unokák is! — Ha ismertelek volna, örök Isten! minden vesztésemre csak azt feleltem volna: „Az Úr adta, az Úr el is vette, legyen áldott szent neve!” De én nem úgy; dacolni akartam végtelen böles gondviseléssel, föllázdantam az emberiség és annak jogai ellen. Te oly sokszor mutatád az eltévedt juhoknak az akol ajtaját; de az nem figyelt rád, sőt az erdőnek rohant a farkasok közé. —

Lenne csak még egy életem, lenne csak: oh én egészen másként élnék! Szeretetre, lángoló szeretetre gerjeszteném szívemet szent vallásod iránt; alávétném magam böles akaratodnak; alázatos, béketűrő, szelid lennék; édes örömmel viselném a keresztet, melyen legdrágább véred ontád ki. Sőt hirdetném az egész világon szülők- és nevelőknek: hogy a gyermek, kit nevelnek, halhatatlan lélekkel is bír, hogy e lélekről egykoron számadás kéretik tőlök; hogy az egész jövő nemzedék sorsa az ő kezökben van. Harsány szavakkal kiáltanám a gazdagoknak: hogy nyissák meg éléstáraikat, kincsesházukat a szegényeknek, s így — pokol helyett — a mennyi boldogságot vásárolnák meg számukra. Megmondanám a rablók- s gyilkosoknak: hogy, ha az igazság keze e földön el nem éri is őket, eléri bizonynyal a siron tul. Vagy tán boszadatlan hagyja Isten az Ábelek égbekiáltó véréit, a kirablottak s erényektől megfosztottak forró fájdalom-könyeit?! Nem, nem! Boszuálló az Úr és igazságos. . .

Irene, te áldott angyal, ki a tisztaság erényét többre becsüléd ez életnél, — Irene, imádkozzál bünbánó férjedért — gyilkosodért!!

Már késő — —

De hát ha még sem; hisz könyörülő és irgalmas az Úr, nem haragszik örökké. Igen, igen; ő megkegyelmez a töredelmezőknek. — —

Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmasságod szerint, és könyörtelenséged sokasága szerint töröld el bűneimet!

Egy kendővel takarta el szeméit a beteg s csendesen zokogott.

E közben az orvos egy nyugágyra dőlt a mellékszobában, hogy a sok virrasztás után testét egy kissé felüdítse. Nem sokára elaludván, álomlátás tárul föl lelki szeméi előtt.

A beteg szobájába arany serpenyős mérleg ereszkedik le a felhők közül, melynek egyik részére ujjongó szerencsének iszonyu halmaz beírt papírszeteleket hánynak, minek következtében ez mélyen lestülyed. A szerencsének kárörömtől eltorzított ajkain ördögi kacaj harsog. A mérleg főnlébe részénél két fehér öltözött ifju áll szomorú, levert arccal.

— Mit sem tehetünk segélyére? — kérdi az egyik.

— Alig hiszem — válaszol a másik — számtalan rozsat tudok felőle, de egyetlenegy jutalomra méltó jótettet sem. Oh ha tudta volna a szerencsétlen, hogy a boszu mérlege az Úr kezében van, s hogy minden sulylyal, melyet a mérleg bal esészéjébe tesz, messzebb távozik a mennytől: oh akkor bizonynyal rég megtért volna! Igen, igen fáj, hogy benne egy lakóval szaporitnunk kell az örök kárhozatot.

A kérdő darab ideig gondolkozni látszik. Azután mint egy dicső ötlettől megkapatva, fölkiált, mialatt angyali arcán mennyei öröm derüje terül el:

— Nézd meg csak, tán találsz valamit a beteg ágyában.

Mi sem vala ott található a könyvelt kendőnél, melyet a beteg szemére tön.

— Csekély ugyan — mond a tanácsló — de nehezítse Atyánk végtelen irgalma!

Ezzel a mérleg üres részére veti a kendőt, mire az azonnal lesülyed; a tulrészen levő papírszetelek pedig ezernyi hópehelyként röpködnek szerteszt. A szerencsének tűzszikrákat lövelve dühben lángoló szemekből, pokoli zajjal távoznak.

Dicsfénytől környezve áll a két ifju a esillogó igazságmérleg mellett, s a felhők között mennyei karok éneke zendül meg:

Dicsőség Isten irgalmasságának,
Hosanna az irgalom honában!

Fölebredvén az orvos, átmegy betegéhez; de ez már kimúlt. A tünemény látásakor kellett meghalnia, mert teste még egészen meleg volt.

A kendőt szeméin találá, s eltevé emlékül.

* * *

Valahányszor megrögzött betege volt a derék orvosnak, előmutatá a kendőt; elbeszélé az eseményt, mely-

nek az főtényezője volt, s a hatás, melyet remélt, mindig bekövetkezék.

Én elmondám az egész történetet, s ha az a legkisebb hatást idézte is elő a szives olvasónál, úgy én százszorosán jutalmazva vagyok csekély fáradságomért.

Mecsekháti Károly.

Balatonfüredi séták.

V.

Jun. Csendes minden, mint a természet kitörendő zivatar előtt. Nem is sétálni való idő az, mikor a nap sugarai mindannyi lángnadályok gyanánt tapadnak a testre, vagy mintha Archimedes gyüvegein összpontosítottának, úgy égetnek: délutáni egy óra. A sétatér, erdő, a tópart, mind üres; az emberek jól befüggönyözött szobáikba vonulva, pihennek vagy alusznak; még a fűrészes sem kell most senkinek, hanem öt óra felé már népesedni kezd újra minden. . . Mit tegyünk addig is? . . . Ebéd után aludni, véteknél tartom, már csak azon szempontból is, hogy ezt a rövid életet jobb és idősebb minél hosszabb ébrenlét-, tehát öntudattal tölteni, melyből, tehát az életből is, a felesleges álom nem keveset elvonni s ekként azt rövidíteni látszik. . . Hát még orvosi szempontból? . . . Addig is tehát, míg vagy a színház, zene s a sétálás elkezdődik, s mások alusznak vagy kártyáznak, vegyünk egy könyvet kezünkbe, s falusi szokásként heveredjünk le egy lombos fa árnyában a selyem gyöpre a sétaerdő tekervényes utai között, hogy a forróság által nem kevésbé lelahadt testi erőnket a szellemi táp által edzett lélek némileg felüldítse.

A kezünkben levő könyv iránti kíváncsiságot mindjárt szétoszlatom, mielőtt teljes kényelembe tettük magunkat. . . Igy. . . No most lássuk ezimet: T a l a b é r János költeményei I. II. kötet. Pest, Gyurián Józsefnél, 1860. — A két kötet mindössze 506 lapot, tehát jókora, legalább olyan csomót tesz, minőt ily kis idő alatt elolvasni nem lehet. Nem is azt akarjuk. Mi már elolvastuk versről versre, gondolatról gondolatra, s most csak itt-ott tekintgetünk belé, hasonlólag egy nagy kínos fölfedezése által önmagán kívül eső buvárhoz, kinek szeméi a fény láttára elkápráztatva, kezei ösztönszerűleg csak a fényesb vagy nagyobb tárgyak után nyulnak, míg a kisebbeket csak ezek eltűnése után veszi észre: mi is itt-ott, a ritkább gyöngyöket nézzük most a műben, hogy ezeket egymás mellé állítva, szólhassunk róla úgy, miként azt gyöngye fölfogásunk engedéi, s igaz meggyőződésünk sugallja.

Legújabb gyümölcse ez ama magasztos, a földieken fölülemelkedő költészetnek, melynek teremtője az önvétkét és Sion sorsát könyvező Dávid volt, népének és a költőknek nagy királya egyiránt, s melynek tárgyát nem az annyiszor eleséptelt és millió kiadást ért nyámolgó szerelmi sopánkodások, örök összeházasítások, esküszegések és sokszor az erkölcsiséget elaltató borbálok, hanem ama szentebb érzelmi ömlengések teszik, miknek tárgya amott túl, a hetedik égben keresendő, s mik a mélyebb érzelmi kedélyeknek mintegy fátyolon át láttatni engedtetnek, hasonlólag az ó-szövetségi látnokokhoz, kik a népek sorsát az égben olvasták. Egyházi költészetünk e téren szépen halad, s ha minden év nem is, de legalább minden tized egy új nevet teremt, mely az öregebb harcizók mellett derekasan állja meg helyét. Csak nem rég éreztük még az „Orgona-virágok” illatát; előbb a „Zsolttarok” magyarítójának fájaldalmát; újabban ismét egy másik egrí dalmok bánatát, s most újra Veszprém mohos szikláin, azokon a hideg, mostoha sziklákon esendül meg a dal kesergő és gyász szózatával, mint egy anyát vesztett, ki innét kívánczik oda — édes anyja után! . . .

A mű R a n o l d e r János önmagának, kegyelmes főpásztoromnak s Maccenasnak van ajánlva, nem ama szolgáló, elvetemült hangon, mely a hála és szeretet nyilvánításával a nagyok előtt önmagát a porig semmisíteni, s úgy szólván, egészen elvetni — hanem ama fiú kegyelet gyöngéd, s egyszersmind önbecsülését

érző tudatával, mely az önmagát ismerő szívet egy nemes atyával szemközt előnteni látszik. Kezdi:

Lent álltam mélyen, a földnek porában,
Hideg éj volt borongó életem;
Mert szárnya nem volt, nem tudott reptülni,
Csak alant járt kesergő énekem.

Te jöttél, és megszántad életemet, lent
Az ut porában észrevetted azt. . .

Halhatatlanságra nem vágnak dalaim, —
Legyenek bár mint szélbe hányt levél:
De ez egy dal, mely véreimből esorog ki,
Mely H o z z á d szól, ez ö r ö k r e él.

Ezután jönnek a „Vezérhangok”, hol ihlettsége gyermekeit, mint egy féltékeny anya egyetlen leányát, remegve bocsátja a nagy világ elé, fájdalommal válván meg tőlök. Mi a célja? Maga mondja: az özvegyek sirása, árvák zokogása, a harezos hit éles kardja, a remény sisakja stb. Dörgő villám, mely porrá égeti a vén bűnös szívet, hogy minden új legyen. Ezt követik aztán ezer tárgyak a vallás és erkölcs országának megszámlálhatlan sokaságából, melyek közt a lélek, kiemelkedve bilincseiből, rendelt hónapban főrepeked, s ott ihletésbe jövén, zengi a tiszta erkölcs illatát, örök s egyedüli becsét; majd ismét a földre száll, s körülnézvé az azon, s látván a tömérdek sok bűnt, följajdul s haragjában villamokat szór — a bűnre! Különös, hogy minden nagyobb költőt általánosan bus kedély jellemez. Idézhetnénk nem csak édes mimagunk közül, hanem az angol, francia, olasz s német irodalomból is eleget, ha ez volna tüzetes tárgyunk. Ennek okát, mint főnebb, nem csak a kívüllünk eső s bennünk történő dolgok tiszta fölfogásában, hanem leginkább amaz a jövőendőbe vetett látokszerű pillantásban véljük rejleni, mely amazt a jelennel összehasonlítván, s itt is, ott is a rendet összezavarva, a helyes menetet megakasztva, s e földet ösztönszerűleg igazi síralomvölgynek tudván, az ebből fölfogás öntudatlanul fájós érzelmekké s kesergő dalokká olvad át; mik után nem esoda, ha a vallásos költő vágyai s reményeivel e földről tör az ég felé!

Az élet szörnyen ellenmond a költészetnek, az ég a földnek és viszont. A kötelék e kettő közt oly szoros, de oly lazává lett: ki köti azt össze? . . . A költő? . . . E bus jelleg vonul el T. művén is; de mégis úgy, hogy ama fájdalom, mit okoz, nem sebző, sőt gyógyító erejű; keserű, de életmentő orvosság. A „K i f a k a d á s”-ban például (208. l. II. k.) mily remekül festi a bős ember, ki, mint rut kigyó, a jók keblébe csuszik, a titkot ellopja, s mint hízoló kegyencez, azt a rágalmak rut piacán eladja. . . mennyi gazság egy személyben! . . . s mily háborogás a költő részéről! . . . és utóljára? . . . „Elszakad a hur. . . a lant elnémul hirtelen. . . miért? hogy hangja ezután csak s z e r e t e t legyen.” Valóban az is; s míg a bűnt egész a pokolig korbácsolja, a személyt azalatt az egekig emeli, s bevezeti az irgalmasság trónjára. A tiszta költészet és evangélium két szűz testvér: egyik az égből született a földnek; másik az evangélium által a földön az égnek; amaz hogy a földet mennyországgá tegye, emez hogy e mennyországot nekünk kinyissa, — s mindkettő: hogy e mennyországba bennünket karöltve a s z e r e t e t által bevezessen.

Nehéz volna minden egyes költemény becsét, vagy a többiek fölötti jelességét részletesen meghatározni; az egysúly, úgy látszik, valamennyi közt tökéletes, mert szerző nem mint valami napszámós munkaeszközét, hanem az ihletés szent pillanatában ragadta meg a tollat, szárnyaira ereszté lelkét, s jegyzé ama benyomásokat, miket az repülő utjában érez, s éreztetni vágyakozik. E miatt mi kivetni-valót sem találunk bennök, megjegyezvé mégis, hogy azon mutatóvány, melyet belőlök egy heti-lap között, nem mutatóványak való volt; mert ama néhány bökény (epigramma) külön kiszakítva, még legkevésbé sem engedi sejtetni velünk az egész mű jelességét, sőt ily állapotban arra inkább homályt vonni látszik. Mi jobbalt szolgálhattunk volna. A tempom, Egy e l e s e t t h e z, A c s a l á d a n y á h o z, V i h a r b a n stb. stb. oly művek, mikben

szerző egész lelkülete kiöntve látszik. S ha ezeket és más egyebet napnak mondhatnók: úgy a többiek sugarak, melyek amabból lövellődnek ki. Szép az is, hogy szerző a legnagyobb tárgytól a legkisebbekig, a dörgő vihartól az elrejtett forrás partján ivó kis méhig leboacsátkozik, s ekként a nagy- és kicsinyben bámulandó isteni bölcseséget kiemelni tudja: kiesinyekben legnagyobb az Isten!

A nyelv és kivitel remek. A rimhangzat végett egyetlen költői szabadságot sem találunk, mint soknál, midőn egész szótagot úgy kell oda gondolni, oly korlátlan hatalommal bánván a lábak-, rímek-, hangzattal, mint valami zsarnok hadvezér legyőzöttével, s inkább sorokat, mint verseket írnak, vagy pedig csupa igékkel, s azoknak is határtalan alakjokkal kovacsolják össze a sorokat, miket aztán versek gyanánt adnak ki. Ennek itt semmi nyoma. A nyelv pedig gyönyörű, szabatos és emelkedett; az eszmék fűzése, a gondolatok átadása könnyű, s ép e miatt természetes; semmi erőtetés; mi miatt és nem képzett által egyiránt kézzelfogható. — Kell-e e művet megýém t. papságának ajánlanom? kell-e mondanom, hogy ennek egynek könyvtárából sem szabad hiányoznia? De hozzád is szölok, áldott és józan magyar nép! szerezd meg e művet, csak 2 ft 50 kr. az ára. Azokat a gyönyörű verseket nem csak napi munkád közepett, hanem akár a templomban is élnekelheted; s nem csak eszed és lelked mívelődik és nemesbül általok, hanem ha azt a sok szépet gyermekeidbe is átöntöd, mi benne van: leányaid szeretett hitvesed koronái, fiad öregségben támaszaid, s nőd napjaid öröme s boldogsága — leendenek.

Sokat lehetne még erről beszélni, hanem azt gondolom: a jónak ennyi is elég, a rosznak meg több is kevés lenne. Bezárom tehát ezuttal levelemet, annyival inkább, mert esendes magányunkból a már járn-kelni kezdők serege, a megszólalt zene s a megnyitott színház fölverték; hanem hamarjában olvassuk még el költőnk e versét:

Reng a hullám zugó utam felett,
A hajnalesillag tart szövétneket.
E kis sziget nagy félvilág nekem —
Az Isten arezát sejttem oda fén.
Oly szép e fény. — Az Isten areza szebb,
Nem vehet rá bűnös ember szemet. . .
Csillag van égen és a mélyeken —
Az Isten areza mindenütt jelen. . .
Már minden ébred, a hajnal pirul
A kék hegyeknek távol ormiról.
. . . Fűred, áldott vidék —
Határidon boldogság napja ég! . .

Lukácsék János.

Mátrai levelek.

IV.

Rögtönítelek. — Ó és új testamentom. — Mátrai Dismas. — Kath. val-lási diadal.

És még sem fejezhetem be lelki beteginkről tudósításo-mat, mert ime! megint egy gyászos lelki betegünk találkozott — a Mátra tövében. Pásztói születés, Kecskés János, junius 23-án néhai gyermektársát, Seb. L. izraelitát, kit Gyöngyösről éjjel Pásztóra fuvarozott, a galád merényekről híres szurdok-püspöki szoroson rablási szándékkal megölte. Alapos gyanu nyomán már másnap délután elfogatták, s kivallott mindent. A rögtönítelő bíróság július 4-én Pásztón összehívván, miután a borzasztó tényálladék elvitázhatlanul kivilágult, kötélt általi ha-lált szavazott, és ez K. Jánoson az nap délutáni 3 óra után számtalan rokoninak s ismerősinek zokogása közben végre is hajtattott; csupán édes apja, s azon reggel szíve megszakadá-sát féltében szent gyónáshoz is járult kesergő anyja zárattat-ván ki a boszuló igazság színhelyéről.

Voltak e szomorú eljárásban egyes jelenetek, melyeknek magasztossága följegyzést igényel. A meggyilkoltnak apja és a gyilkos, tehát izraelita és keresztýen állottak szembe. Az

atya izraelita kérdezettvén, van-e kára, s mit kíván? így felelt: „Halálért halált!“ (Az nem önhöz tartozik! — hangzék a méltó visszautasítás). K. János pedig kérdezettvén a bevégzett vallatás után, valljon akar-e még valamit, kíván-e valamit, t. i. észre-venni, szölamit, fölfedezni? — azt felelé: „G y ó n n i!“ Kérdezett-vén, ha az életéből még fönlevő két órát egygyel megtol-dani ohajtja e, azt felelé: „Igenis, esedezem, hogy szülcimmel beszélhessek.“ Kérdezettvén, valijon valaki iránt van-e nehez-telése? azt felelé: „Nines! — Mindenkinék megbocsátok, és mindenkitől bocsánatot kérek, legkülönösbén pedig a meggyil-koltnak szüleítől; s kész vagyok e bocsánatkérést a bitófa alatt nyilvánosan is kijelenteni, ha tehetem, vagy kívántatni fog.“ Ó és új testamentom! Amott a megtörés, itt a bocsánat elve. Amott fölajdul a hajdani jelszó: „szemet szemért, fogat fogért!“ itt működik a szelid Jézus paranesa és példája. Amott tápot kér az édes boszu itt Dismas töredelme röjja le az el-követett bűnt. K. példás készülete után kivezettvén, egy perezig sem szűnt meg az ajtatoskodástól, s végül mondani akará: „Jézusom, benned remélek!“ de csak a „J é z u s o m“ lebbengett ki a szerenésétlennék ajkain. — A bíróság elnöké-ben egy Chrysostomot vélénk hallani. Szelid, de sulyos szavak-kal kötö a hallgatóság szívére a vallásos nevelést, melynek hiánya ily nagy büntényekre szokott vezetni. — Merem állítani: e kellemetlen nap a vallásnak diadal-koszorút szaporitá némi tekintetben. K. egyébiránt nem lehetett rögzött gonosz; csak-hogy ifjuságának zsengejében szüleítől elszakadván, megfog-batlanul elhanyagoltatott, annyira, hogy Pásztón, hol mindig példás fölfigyelettel intéztetik az ifjuság iskoláztatása és vallá-sos oktatása, Pásztón, mondom, K. János sem olvasni és írni nem tudott, sem a keresztýen tanításokra nem szorítottatott. Ti-zenöt éves korában honvéd leit, s a holtak eltakarítása körül alkalmaztatott, kik közt, mint ő beszéle, néha félig élök is va-lának. Megszokta látni az élet és halál küzdelmeit, meg az emb-ervért; s utolsó fuvarozása alkalmával, előbb Gyöngyösön bo-rozván, a dus zsidónak aranyláncza, órája, gyűrűi és gyanított pénze tulfokozák kincsözömját. — A megtérő latornak paradí-csomot ígérő Jézus fogadja be szegényt oda, hol „nagyobb az öröm egy megtérő bűnösön, mint 99 igazakon!“ — Térjünk már most testi beteginkre.

Katholikus hítelek.

Eger, jul. 12. 1860. Ha casinók, egyletek alakulását, mint a társadalmi élet mívelődésének tanubizonyosságát, nenzeti társulatok s egyéb intézetek létrejöttét, azok beléletét s műkö-désüknek sikerét, mint a melyek az anyagi és szellemi jólét elő-mozdítására ézeloznak, méltó figyelemmel és érdekeltséggel ki-séri az időszaki sajtó és a nagy közönség: úgy hisszük, nem lesz érdektelen a „Kath. Néplap“ nagyrebecsült olvasói előtt, ha azon intézetről is teszünk említést, melynek falai közt az egyház s haza jövődöbeli reményei, a papnövendékek képeztet-nek a vallás tudományában, hogy majdan, ha a jövő megnyitja a cselekvés terét, pótolniok kellvén az elhunytak őrös helyét, a magyar egyház, mely a Pázmányokat, Eszterházyakat s Bar-takovicsokat szülö, egyháza legyen a hazának akkor is, midőn a gondviselés őket állítja oda, hol annyi jeles, a hit világitó fáklyáját lobogtatva, munkálkodék úgy e földi haza boldogsá-gán, mint a földöntuli élet üdvén. Nyolezszázados egyházme-gyénket ily szellem lengé át mindig, a legnehezebb idők gyá-szos folyama alatt is, a mint ezt történetihű főpásztorainak nagy nevei kétségtelenné teszik. — E magasztos eszmét ihlette halhatatlan emlékü Telekessy püspök az első alapkö felett, melyen megyéjének bölcsője, növeldeje vala építendő, mondott imájában mindazokra, kik ez intézet falai közé lépnek, hogy képezzvén magukat az isteni tudományban, kellő szölgálatot te-hessenek az egyháznak úgy, mint a hazának. Annak bebizony-nyításaul, hogy jelenleg mennyire felel meg az intézet e nagy eszmének, úgy hiszem, elég lesz osztatlan tiszteletben részesülö igazgatója, ft. K o v a l e s i k József kanonok ur ismeretes nevét említeni, kinek minden igyekezete oda irányul, hogy a gond-viselésére bizott növeldeiből vallásos buzgalmu, művelt, hazaszé-

rető papokat nyerjen az egyház; ki is e czél elérhetése végett minden üdvös eszközt megkísért. Így évenként az egyházi s hazai irodalombani gyakorlat végett jutalmazandó pályakérdéseket szokott kitűzni; jelen évben 5 ily pályakérdés tüzetett ki, melyeknek tapintateltjes választékossága a pályázóknak igen nagy előmenetelőkre szolgál. — Mig ez az igazgatóság részéről történik: találtak egyes nagylelkű Maecenások is, kik bölcsen fölfogva a papi működés nagyfóntosságu körét, a szónoklat művelésére fordítják kiválólag figyelmöket. Így nt. Tárkányi Béla 6 db aranyat tűzött ki a gyakorlati szónoklatban leginkább kitűntet jutalmazására; ft. Vezérle Gáspár kanonok s prépost ő nagysága pedig az elméleti szónoklat, különösen a homília készítésébeni gyakorlatra szólítá föl a negyedévi hittan-hallgatókat, s különösen egy általa kitűzött tárgy feletti hamília két legjobb készítőjének két-két db aranyt ajándékozott jutalomképen. — Mily édes önértet foghatja el e nemeskeblű férfiak szívét, kik ily czélszerű áldozataik által az egyháznak jó papokat, a honnak szerető polgárokat s az emberiségnek hasznos tagokat nevelni igyekeznek! Isten áldása legyen a nemeslelkű adakozókon!

Nagyvárad, jul. 5-én 1860. „Tisztelet a szent helyeknek!” Ily című sikertől beszélt olvastam az irodalom újabb termékei között. Eszembe jutnak ezavak mindenkor, a hányszor valamely elhagyott temetőt látok; valamint akkor is, midőn valaki a még használatban levő temetőt iránt kellő kegyelet-s tisztelettel nem viseltetik. Avagy ninesen-e temető, melynek sem kerítése, sem kapuja, de még csak körül-árkolvá sinez, ugy hogy rajta a legelő harmok szabadon barangolnak, a sz. jelvényeket, a kereszteteket összetördelik; mi több, gyakran a sertések föleg az újon ásott sírokat fölturják. Valóban szomorú dolog ez, melyen segíteni szent kötelesség! Mit ha a kegyur vagy helység előljárói nem teljesítenének: azon szent helyek iránti kegyelet tekintetéből, hol szülőink, rokonink, barátink, hitsorsosink nyugosznak, várván békében az angyal harsonájának hangját, ki fogná kárbozthatni, ha az illető lelkesz által a kerítés vagy árok kellő föntartására az elhunytak örököszeitől a temetési díjon fölüll néhány krajczár követeltetnék? — Legjobbna látnám igénytelen véleményem szerint, ha a temetők, hol árokkal kerítvék, eleven sövénynyel, ugynevezett lyei ummal ültetettüének körül az árok partjain. — Csak nemrég hallám, hogy egy bizonyos városban a régibb temetőt házbhelyeknek akarnák kiosztani. Borzadály futotta el egész váloomat; mert ama helyre még én is kísérem ki kedveseimet, s ott nyugosznak ők! Hát azért zengem-e én oly sokszor a „Dies irae”-nek szivemből szakadt eme vég-versszakát:

„Ennek Uram, adj irgalmat,
És testének nyugalmát;
Engedj lelkének irgalmat,
Országodban jutalmát! — “

hogy még az a tudatom se maradjon meg, miszerint kedveseim szentelt porhajlékukban békével nyugszanak legalább addig, mig e mostani nemzedék kihalt?*) — De ha szabad kérdenem, van-e ama városnak csak egyetlen árva sétatere is? Valljon nem helyesebben cselekednének e az illetők, ha a gyönyörű, s már a városba szegellő, pompás előfákkal díszlő szent helyet — ha már csakugyan mint temetőt nem akarják ott tűrni — sétányná alakítanák át, nehogy fájo szívvél s megbotránkozásal lennének kénytelenek látni kedveseink porainak és esontjainak az épületi alapok s kutak ásatása alkalmával sirjaikból leendő kiszóratását s végnyugalruk háborittatását? Ohajtandó, hogy szerény indítványom, miszerint ama városban az öreg temető sétányná alakítsassék át, más városok- és helységekre is alkalmaztattuk, vagy az elhunytak iránti tiszteletből az öreg temetőt mint üdvlede hagyatnék meg.***) — Miért is ismételve mondom: „Tisztelet a szent helyeknek!”

Sohlya Antal.

*) A sírokat harmincz év lefolyása előtt bolygatni nem csak a holtak iránti kegyelet, hanem felsőbb rendeletek is tiltják. Szerk.

**) Kétkelünk benne, hogy a temetőnek az által, ha sétatérre alakíttatik, kellő tisztelet adatnék meg. A hívek részéről sokkal gyön-

Kraszna-Horka-Váralja (Kozsnyómege), julius elején 1860. Multkor tett ígéretem folytán, mint szerény munkása az egyház kertjének, bátorkodom a munkás bit egy új virágával, mely a szomszéd Hárskut, 465 menő katolikus hívet számláló község szive földjéről fakadt, kedveskedni. Ugyanis egy év előtt a hárskuti templomon még nem volt torony; most már lelki örömmel jelenthetem, hogy azt egészben darázs-köböl, göth stylben épült esinos alaku torony díszesíti, mely a templom pénztáranak és nagyméltóságu gróf Andrássy Györgynek (ki — közben legyen mondva — két év előtt a kraszna-horka-váraljai paplakot, mult évben meg az Isten házat újból kijavíttatta, szóval: oly ritka kegyur, ki nem ismer határt a hitéletre vonatkozó tettek gyakorlásában) költségén, meg a nép kézi munkája által készült el; a mint ez a torony falába beépített, a föntisztelt uraság dernői gőz-vasgyára öntödéjében készült lemezen írva van aranybetűkkel. Hasonló föliratok léteznek a szintugy egészben darázs-köböl épült templom belsejében is. Így a föoltaron jellemző az, hogy esupán magyar szentek, fából faragott százados jelvények láthatók föl-s aláírásokkal. A szóban levő torony gyors létrehozásában a diesőség nem mást, mint a helybeli közszeretettü, hívei java előmozdításában fáradohtan plebános, Balajthy Agoston urat illeti, mint a ki első lendítette meg a torony fölépítését illető tervet, s annak pártolására a nagyméltóságu uraság részvétét is annyira fökelté, hogy a legjobb sikerrel folyt az adakozás. Ugyanő az uraság költségén Bécsben készült templomterv végrehajtása körül szintugy dicsegetes, ügyességet, erélyt, buzgóságot és vastírelmet, valamint a széles olvasottságu, egyházi s világi irodalmat készséges s nagy áldozatokkal pártoló, jámbor lelkü pap, ft. Pongrácz György alesperes ur a kraszna-horka-hosszuréthi főkegyház s torony tetőzetének újból kijavíttatásában, a jólési főkegyház hívei részére az uraságtól ajándékol kapott nagyszerű iskola-ház kinyerésében hívei iránti lángoló szeretetet fejteit ki. Sőt, ha meg nem sértem szerénységét a tisztelt plebános urnak, bátran merem állítani, hogy a torony létesítése körül tett küzdelmeiben bizton mondhatta volna magáról: „Zelus meus comedit me.” Am nem egyszer saját szememmel láttam, tapasztaltam, mily lelkesítőleg ösztönzé s bátorítá a kőmiveseket és kézi-munkásokat; sőt élelemmel is ellátá naponkint, esakhogy mihamarább Isten diesőségére, a hívek lelki öröme-s épülésére a hit egy új virága illatozzék, intésül, hogy itt nines maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük, s hogy miként a torony türelemmel hordja tetején a keresztet, mi is békével, Isten akaratában megnyugvással — Isten diesőségére, lelkünk javára türjük az életbajokat, a kereszteteket; s távol legyen tőlünk, hogy valami egyében dicsekedjünk, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében. — A mért is szívből kívánjuk, hogy tartsa fön az ég ezen derék és fáradohtan lelkipásztort nyája boldogítására, megyéjének díszére s barátainak örömére még nagyon sokáig!

Minta i József.

Különfélék.

— A nagyvárad i. sz. megyés püspök, Szaniszló Ferencz ő nagyméltósága számos nagyszerű jótéteményeinek füzérét egy újabb nefelejtstsel gazdagítja az által, hogy Nagyváradon a leányneveléssel oly buzgón, oly önföläldozólag foglalatoskodó érdemduz Orsolya-szüzek templomát egyszersmind a város díszetül is szolgálendő új toronnyal és harangokkal ellátni méltóztatik.

— Megjelent a „Családi Lapok” második kötetének IV-ik füzete, következő érdekes tartalommal: A romai katonabák eredetéről. — Perpetua (verszet). — A kath. nőélet fönségéről. IV. V. — Salesi sz. Ferencz, genfi hercegeg-püspök életrajza (X. fejezet). — Az admirálleánya (vége). — A házasság korunkban (mutatványul P. Felix párisi hitszónok beszédeiből).

gédőbb gondoskodást és ápolást igényel ama szent tér, mely szülők, véreik, barátjaik esontjait takarja, semhogy szórakozás vagy mulatság helyeül használtathatnék.

Szerk.

E füzettel a II-ik kötet befejeztetvéna „Családi Lapok“ nagyérdemű kiadója, ft. S o m o g y i Károly ur újabb előfizetést hirdet a „Családi Lapok“ III-ik kötetére, mely, mint az eddigiek, szintén IV. füzetből fog állani. Az egész kötetre 3 frt. 15 kr. a. é. fizethető előre minden cs. kir. postahivatalnál, és Pesten, Kozma és Beimel könyvnyomdái irodájában (Alduna-soron, a kegyesrendiek épületében). A füzetek keresztkötés alatt, bérmentesen küldetnek meg a t. előfizetőknek, Budapestben pedig házhoz hozhatók. A már megjelent egyes kötetek, helyben átvéve (a főnebb nevezett nyomda irodájában) 2 frt 50 kr. a. é. megszereshetők. Az előfizetési pénzek a „Családi Lapok“ kiadójának czime alatt a Kozma- és Beimel-féle nyomda irodájába intézendők; hol az előfizetés helybeliektől is elfogadatik. Minden megrendelt tíz példány után a tizenegyedik szívesen megajánlatik.

— Megjelent a pesti növendékpapság **Munkálatainak** huszonegyedik folyama ezim alatt: „Szent Ágoston hippói püspöknek az Isten városáról írt XXII könyve. A Maurinusok és Strange J. kiadása nyomán fordította a pesti növendékpapság egyházirodalmi iskolája. II. kötet.“ Pest, 1860. 8. dr. XVI. és 400 l. Ára: 1 frt 5 kr. a. é.

A pesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolájának az egyház és haza oltárára tett emez idei áldozatát is, valamint a munka belbeese, ugy a lelkes fiatal erők buzdítása tekintetéből, a tisztelt olvasó-közönség méltányló figyelmébe ajánlhatni kíváló örömmünkre szolgál.

— Az egri érseki nyomdában 20 új krajezáron kapható: „Szent István, Magyarország első apostoli királyának áldott emlékezete.“ Az egri főtemplomban két rendbeli egyházi heszében hirdette Magyar Ferencz, szentszéki ülnök, lyceumi tanár s hitszónok.

— A libanonhegyi keresztények sorsáról hajmeresztő dolgokat közölnek a lapok. Gazire falának 1200 lakosa menekült egy, Saidától négy mérföldre eső erdőbe. A druzok fölgyújták, és körülvevők az erdőt. Mihelyt egy keresztény, a tűz által kényszerítve, kijött az erdőből, a druzok legyilkolták; a többi megégett, vagy éhen halt. Ugyancsak Gazire faluban a druzok 18 keresztényt kényszerítének rá, hogy selyemkészítményeket bevégezzenek, s a selymet elvevén tőlök, azután meggyilkolták; másutt a druzok arra kényszeríték a keresztényeket, hogy arassák le, esépeljék ki s hordják be gabonájokat, azután leggyilkolták őket. A kolostorok és templomok mindentűt kirátoltatnak, fölgyújtatnak; a szerzetesek legyilkoltatnak, az apácák megbeestelenítettnek, lemészároltatnak. A druzok minden eperfát kivagdálnak, s így számos évre lehetlenné van téve a selyemtenyésztés; a falukat mind fölperzselik. Sok aszszony bujkál gyermekeivel az erdőkön és barlangokban; azonban az éhség sokakat kényszerít előjönni s megadni magukat üldözőiknek. — A „Volksfr.“-ban Beyrutból június 24-ről közölt levélben Zaleh városa elpusztulásáról ezeket írják: „A druzok egyesülve a beduinok-, metualik- és kurdokkal, magukhoz véve Damascusból a legaljasb népsöpredéket, mintegy husz ezren Zaleh várost megrohanták. Az ott küzdött rémitő esztában ezernél több keresztény hullott el. Az ellenség győzelme következtében a keresztények földadni kényszerültek a várost, melyet a győztesek azonnal gyilkolás-, gyújtogatás- és zsákmányolással, mint ezt mindenütt tenni szokták, árasztának el. Az egész város templomaival, nevezetesen a jezsuiták collegiumával, a görög kath. mehebiták és a nem kath. basilianusok zárdáival együtt a lángok martaléka lön. Az ellenségek a városba nyomultak legelőször is a basilianusok kolostoránál, melynek templomába számos nő és leány menekült, jajgatás és ima közt megszabadulásukat remélve, midőn a druzokat az ajtón behahanni látták. Hiában könyörögtek életök megkíméléseért; egyik a másik után megragadtatván, a templomból kibuzdoltattak, s kiűn fejeik elvágattak. Az így kivégzetteknek száma 200-ra tehető. Annyi keresztény vér ontatott ki a vad barbárok által, hogy abban, ugy szólván, gázolni kellett. M o a l l a k a t nevéül városban az iskolaépület, hol a gyermekek egybegyűjtve valának, fölgyújtott, s az ártatlan gyermekek mind elégtek, mint-

egy háromszázan. A kiknek sikerült megmenekülniök, férfiak és nők Beskenda felé futottak, s csak kevesen juthattak Beyrutba. Ma érkezett ide Basilino melchita püspök egyedül, valamint a görög nem egyesült püspök is. Félni lehet, hogy a druzok a maroniták által lakott Kesruan vidékre nyomulandnak elő, s ott is mészárolni fogják a keresztényeket. A városokban legnagyobb aggodalom és rettegés közt élnek a keresztények, mivelhogy a mohamedánok ellenök mindenütt föllázadnak. A Libanon hegyéről a szerencsétlen keresztények szétszórva és futással menekülnek Beyrutba, Damascus- és Saidába, mintegy 20,000-en, inségben és koldulással tengetik életüket, s mindemellett általános drágaság és szükség is nyomja a népet. Isten irgalmazzon e szegény népnek!“ —

Falusi tanácsadó.

80. Bánd meg lefekvés előtt bűneidet, mert reggelre talán már a más világon siratod őket.
81. Minél többet vétkezel, annál távolabb vagy a mennyországtól, s közelebb a pokolhoz.
82. A ki konkolyt vet, tiszta buza-aratást nem várhat: ugy a ki bűnökben tölti életét, az örök élet boldogságára számot nem tarthat.
83. Nincs széles e világon veszedelmesebb ellenséged, mint tulajdon tested és megromlott természeted.
84. Ne merj szitkot vagy parázna szót mondani azon nyelvvel, melylyel Jézus imálandó testét illeled áldozáskor!

Pályázatok. I. A Csongrád megyébe kebelezett Szent es városában megürült kath. kántori állomásra jövő aug. hó 24-ére pályázat hirdettetik. Ezen állomás jövedelmei következők: tisztességes lakáson kívül 59 holdból álló egész telek tanyaföld mintegy 32 holdnyi járandósággal; a párbéri illeték megváltása fejében a kath. községtől 63 frt a. ér.; stolaris illetményül minden egyházi functiótól egyenkint 21 kr.; énekes sz. mise alatti énekléstől 42 kr. Deputatum fejében a várostól a) 1 mázsa marhahús; b) 25 font faggyu; c) 2 öl kemény tűzifa. Segedelemképen a z uradalmi pénztárból 4 ft 20 kr. a. ér. — A pályázni kívánók folyamodványaikat a szükséges bizonyítványokkal fölszerelve a kitűzött napig az illeto kath. község előjáróhoz benyujtsák, és ugyanaz említett napon a helyszínén megjelenjenek. Kelt Szent es en, július 16-án 1860.

A kath. község előjárósága.

II. A z i c h y h á z i plebánia fők-egyházában, Ü r m é n y h á z á n (Bánáthban), 1300 tiszta r. kath. lelket meghaladó magyar községben, a tanító-kántori állomás megürülvén, erre esőld nyitattik. Évi fizetés: szabad lakás- és stolaris járulékon kívül még 105 frt a. ér., 65 p. m. buza, 1 1/2 öl tűzifa, 6 öl szalma, az uradalom részéről 2 1/2 hold, a községtől 1 hold szántóföld, melyet a község tartozik megmunkálni. Tanítási nyelv kizárólag magyar. Ezen állomást elnyerni ohajtok a magyar nyelv tökéletes tudásáról, tanítói képességekről, az egyházi és bucsuztatási énekekbeni, orgonakezelésbeni jártasságukról, nem küönben tiszta, erkölcsi és politikai viseletükről szóló bizonyítványaikat folyamodványaikkal szokott módon folyó évi augustushó utoljái alulirhoz Zichyházára (Bánáthban) bérmentesen benyujtsák. — Utolsó vasuti állomás és posta: M o r a v i c z a. Kelt Z i c h y h á z á n, j u l . 12-én, 1860.

A krassói főesperesség, és a verseczi kerületi tanfelügyelőség.

Kegyes adományok.

Szent-István-oltára: ft. G ó t s M ó r i e z premontrai kanonok (az Ürményi fölött mondott emlékbeszéd 25 példányáért) 5 frt. a. ér.; nt. R á t z Ferencz püspöki szertartó ur Szombathelyen (Ürményi fölött mondott emlékbeszéd 40 példányáért) 8 ft. au. ért.; egy névtelen Pannonhalmán (Ürményi fölött mondott emlékbeszéd 50 példányáért) 15 ft. a. ér.; nt. T o m e k Anastáz tanár ur Pannonhalmán 1 ft. au. ért.; nt. K l e i n e r Adolf káplán ur Apathinban 34 kr. au. ért.; nt. H é d a Antal plebános Illésházán 34 kr. au. ért.; egy névtelen Pesten 50 kr. au. ért.; nt. M é s z á r o s István káplán Tatán 3 db magyar huszas.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDÁS RUDOLF.

PESTEN EMICH GUSZTÁV M. AKAD. KÖNYVNYOMDÁJA BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).